

**"Energetsko siromaštvo i
sektor privatnog najama:
Studija slučaja Križevci"**



#ENPOR #H2020 #energyvulnerability

UVOD - ENERGETSKO SIROMAŠTVO

Energetsko siromaštvo rastući je problem u EU i Hrvatskoj gdje je veliki broj građana zahvaćeno tim problemom. Iako u Hrvatskoj još uvijek ne postoji jedinstvena i prihvaćena definicija energetske siromaštva u različitim dokumentima EU najčešće se koristi definicija prema kojoj se kućanstvo može opisati kao kućanstvo u riziku od energetske siromaštva ukoliko troškovi za energiju predstavljaju više od 10% prihoda kućanstva.

Energetsko siromaštvo se najčešće opisuje kao kombinacija nekoliko faktora: niskih prihoda, visokih rashoda za energiju i niske energetske učinkovitosti u kućanstvu. Energetsko siromaštvo je stoga kompleksni problem koji zahtijeva interdisciplinarni pristup različitih sektora: energetike, sustava socijalne skrbi, zdravstvenog sustava.

Indikatori za energetsko siromaštvo pokazuju da si u Hrvatskoj u 2021. godini 7% stanovnika nije moglo priuštiti adekvatno grijanje u najhladnijim mjesecima dok je za EU taj postotak iznosio 6,4%. U Hrvatskoj u 2021. godini 15,2% stanovnika je imalo zaostale neplaćene komunalne račune dok je za EU taj postotak iznosio 6,9%. Kućanstva u kontinentalnoj Hrvatskoj su u većem riziku od siromaštva u odnosu na Jadransku Hrvatsku, a prema analiziranim stopama rizika prema aktivnosti i dobi, najrizičnije kategorije su nezaposleni i osobe starije od 65 godina.

Uzroci energetske siromaštva su rast cijena energije, uključujući i upotrebu relativno skupih energenata, pad prihoda i osobno siromaštvo te degradaciji stambenog fonda (loša energetska učinkovitost) koji se ne obnavlja u onoj mjeri u kojoj bi mogao ili trebao. Sve navedeno čini začarani krug uzorka i posljedica: energetska neučinkovita građevina, niska razina prihoda/osobno siromaštvo, isključenja iz opskrbe mreže, gubitak doma uslijed nepodmirivanja troškova (stambeni kredit, režijski troškovi...), narušeno fizičko i mentalno zdravlje te kvaliteta života, društvena marginaliziranost i izolacija i drugi relevantni učinci (nizak stupanj obrazovanja, nezaposlenost...)

UVOD - ENPOR PROJEKT

ENPOR – Mjere za ublažavanje energetske siromaštva u sektoru privatnog najma

ENPOR projekt predstavlja značajan korak ka rješavanju problema energetske siromaštva u privatnom sektoru najma, s fokusom na potrebama kako najmodavaca tako i najmoprimaca. Kroz svoje glavne ciljeve, projekat teži istaknuti inovativne pristupe povećanju energetske učinkovitosti ranjivih kućanstava, stvarajući sinergiju između vlasnika i stanara te promovirajući održiva rješenja.

Osim toga, ENPOR želi utemeljiti politike koje će zadovoljiti potrebe energetske siromašnih kućanstava u privatnom sektoru najma, analizirajući stečeno znanje kako bi pružio konkretne preporuke za razvoj politika. Kroz različite aktivnosti poput procjene opsega problema, podrške u razvoju politika, osnivanja razmjene znanja i diseminacije rezultata, projekt će se provoditi tijekom 36 mjeseci (2020.-2023.) u 9 europskih zemalja, uz financijsku podršku programa Obzor 2020.

ENPOR projekt će u Hrvatskoj ciljati na takozvano skriveno podstanarstvo koje uključuje dvije odvojene obitelji / kućanstva u istoj kući s odvojenim stanovima, ali ne i odvojenim troškovima. Ta podskupina još nije bila promatrana, i takvo skriptivno podstanarstvo je izvan fokusa javnih politika.

METODOLOGIJA

Metodologija koja je korištena za analizu energetske siromaštva u gradu Križevci temelji se na prikupljenim podacima putem anketa provedenih na uzorku od 262 kućanstva. Cilj istraživanja je dobiti podatke o energetske ponašanju građana kako bi se kreirale lokalne mjere za borbu protiv energetske siromaštva s fokusom na privatni sektor najma.

Ankete su dizajnirane kako bi se prikupili relevantni podaci o različitim energetske aspektima kućanstava koji su povezani s energetske potrošnjom unutar kućastva. Uzeti su u obzir različiti energetske faktori unutar kućastva kao vrsta i potrošnja energenta koja se koristi za grijanje, potrošnja električne energije; vrsta rasvjete te vlasnički status nekretnine, prisutnost hipoteke ili stambenog kredita, status plaćanja najma, kao i druge relevantne informacije koje bi mogle utjecati na energetske siromaštvo.

Nakon prikupljanja podataka, analiza će biti provedena kroz klasifikaciju kućanstava prema navedenim kriterijima:

- Vlasnici bez hipoteke/stambenog kredita
- Vlasnici s hipotekom/stambenim kreditom
- Građani koji žive u nekretnini koja nije u njihovom vlasništvu i bez plaćanja naknade
- Najmoprimci
- Građani koji žive u nekretnini neriješenih imovinsko-pravnih odnosa bez plaćanja naknade
- Ostali

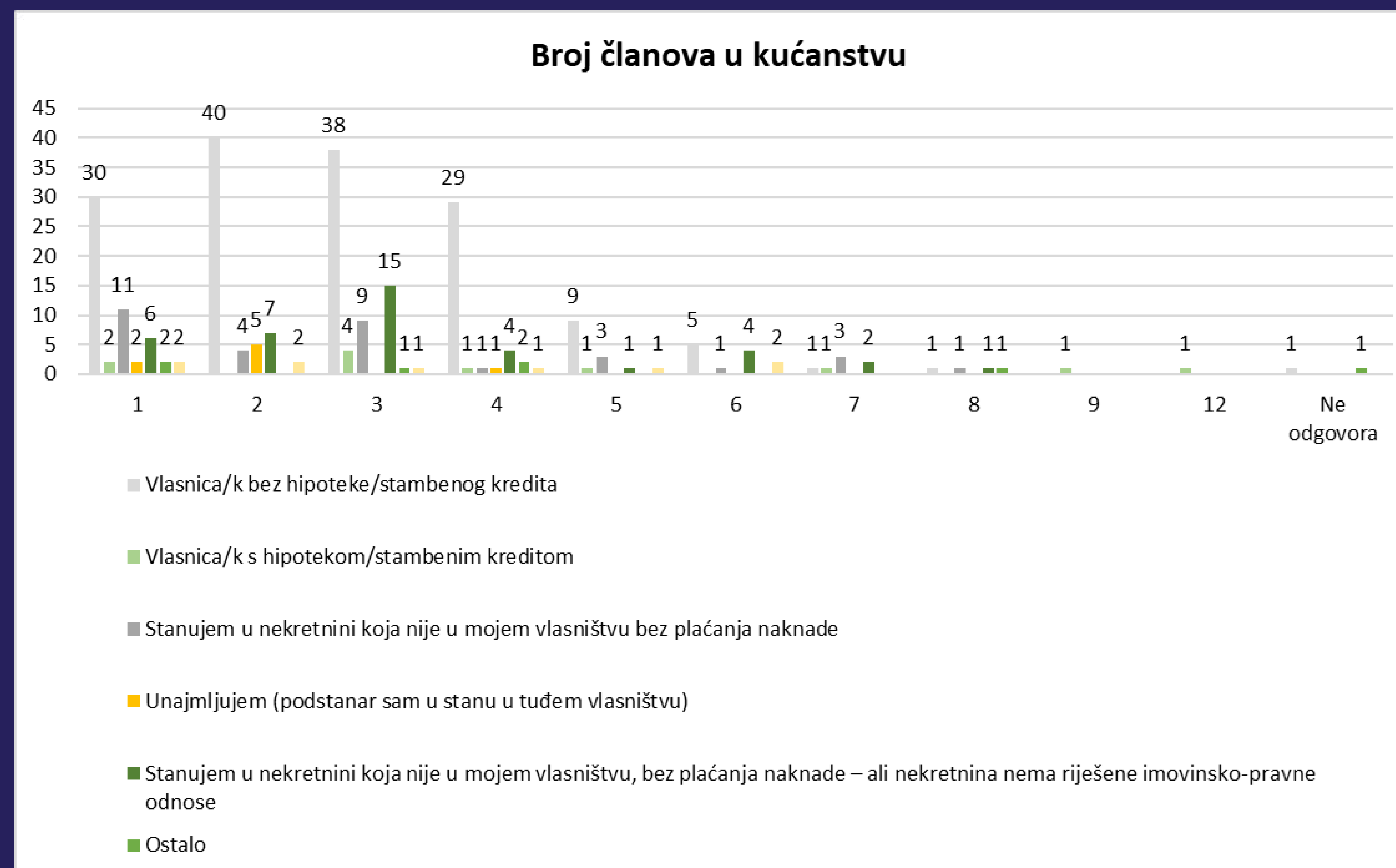
Nakon klasifikacije, grafikoni će biti korišteni za vizualnu analizu različitih pokazatelja kako bi se identificirala kućanstva koja su podložna energetske siromaštva.

Ova analiza omogućit će bolje razumijevanje uzroka i faktora koji pridonose energetske siromaštva u gradu Križevci te će služiti kao temelj za razvoj mjera i politika usmjerenih na poboljšanje stanja stanovanja u tom području.

Opći podaci

Vlasnici nekretnina bez kredita/hipoteke su osobe između 60 i 80 godina s vrlo niskim do niskim primanjima (do 3000 EUR/godišnje).

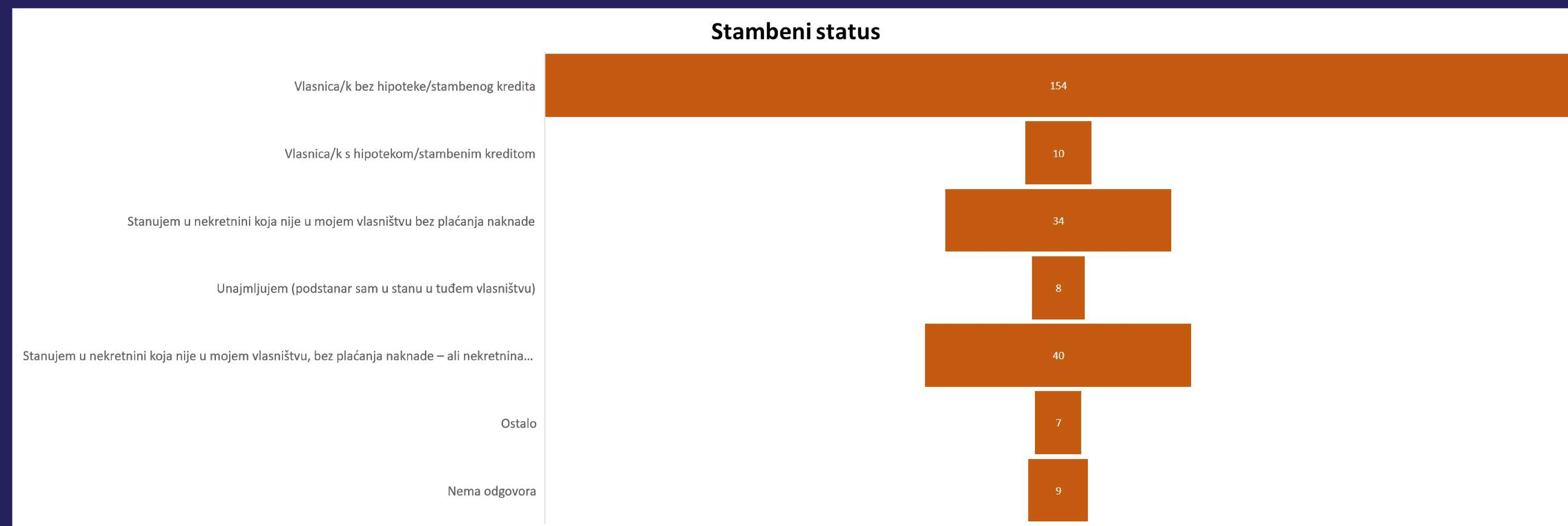
Malo manje od 50% ih je u bračnom statusu u prosjeku s jednim do dvoje djece dok udovci/udovice čine 62% vlasnika nekretnina.



Većinu anketiranih kućanstava čine vlasnici nekretnina bez kredita/hipoteke zatim građani u nekretninama u kojima nisu vlasnici i čije su nekretnine u neriješenim imovinskom-pravnim odnosima te kućanstva koja nisu u vlasništvu osobe u kućanstvu bez plaćanje naknade (skriveno podstanarstvo koje uključuje dvije odvojene obitelji / kućanstva).

Najmanje su zastupljena kućanstva u kojima su nekretnine vlasnika pod hipotekom te nekretnine u kojima su kućanstva najmoprimci.

Kategorije pod Ostalo i bez odgovora nisu uzete u interpretaciju, a čine manje od 3% kućanstava.



Pažnja!

40 odgovora koji nemaju riješene imovinske - pravne odnose.

To je 15% od ukupnog uzorka .

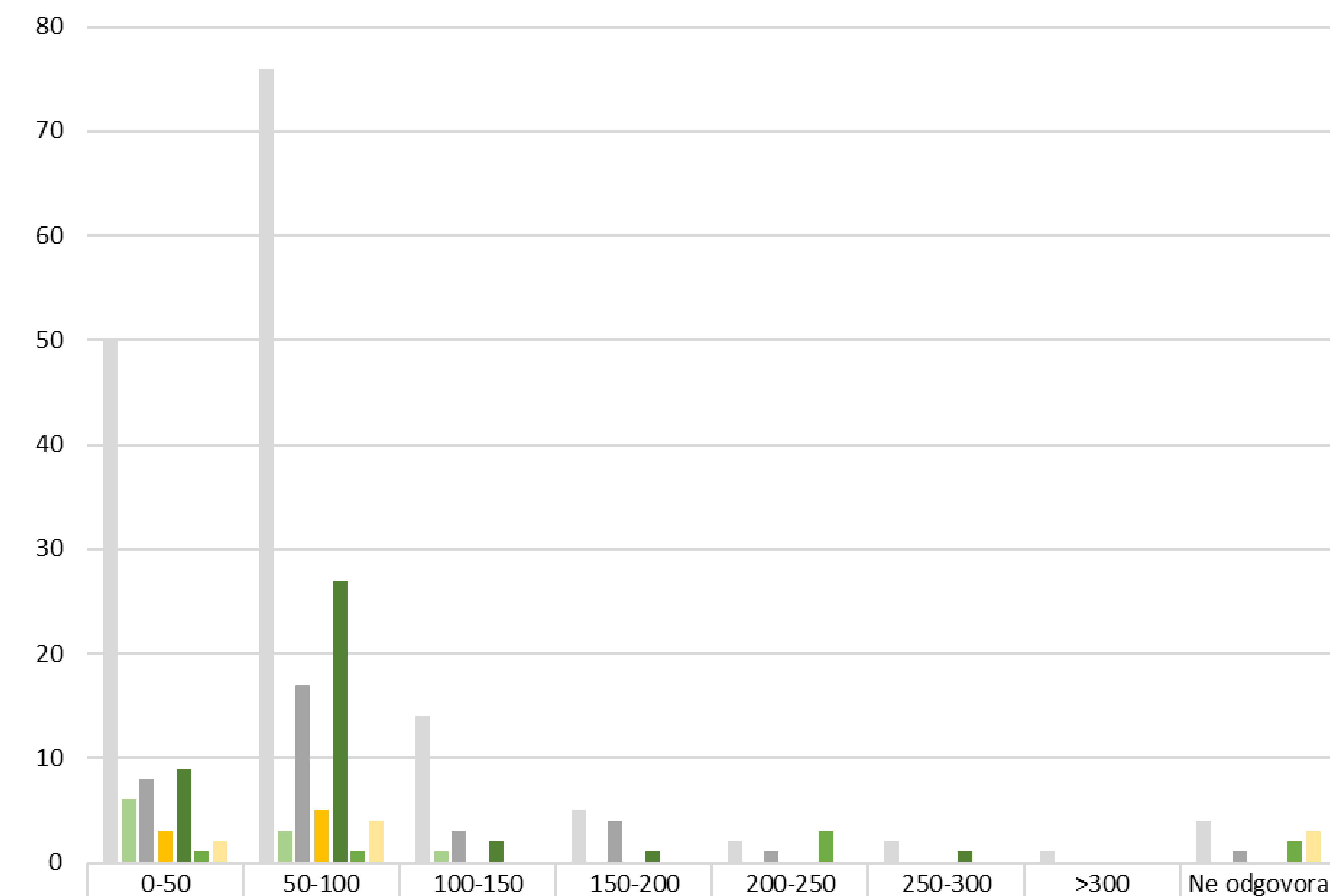
S tim da među 154 odogovora koji su vlasnici bez hipoteke/stambenog kredita također se mogu pronaći nekretnine koje nemaju rješene imovinske-pravne odnose

U provedenom istraživanju, analizirali smo veličinu nekretnina (izraženu u kvadratnim metrima) prema statusu stanovanja

Rezultati:

- **0-50 m²:** Najveći broj ispitanika (50) posjeduje nekretninu bez hipoteke ili stambenog kredita. Slijede stanovnici koji unajmljuju stanove (9), te oni koji stanuju u tuđim nekretninama bez plaćanja naknade (8).
- **50-100 m²:** Za ovu kategoriju, većina vlasnika (76) ne posjeduje hipoteku ili stambeni kredit. Značajan broj stanovnika (27) unajmljuje stanove, dok njih 17 stanuje u tuđim nekretninama bez naknade.
- **100-150 m²:** Većina vlasnika (14) nekretnina u ovoj kategoriji nema hipoteku ili stambeni kredit. Manji broj ispitanika (3) stanuje u tuđim nekretninama bez plaćanja naknade, dok 2 ispitanika nusu dala odgovor na ovo pitanje
- **150-200 m²:** U ovoj kategoriji, 5 ispitanika posjeduje nekretnine bez hipoteke ili kredita, dok 4 ispitanika stanuju u tuđim nekretninama bez naknade.
- **200-250 m²:** 2 ispitanika posjeduju nekretnine u ovom rasponu bez hipoteke ili kredita. 3 osobe stanuju u tuđim nekretninama bez plaćanja naknade.
- **250-300 m²:** 2 ispitanika posjeduju nekretnine u ovom rasponu bez hipoteke ili kredita, dok 1 osoba stanuje u tuđoj nekretnini bez plaćanja naknade.
- **Više od 300 m²:** Samo 1 ispitanik posjeduje nekretninu veću od 300 m² bez hipoteke ili kredita.

Veličina nekretnine (m²)



	0-50	50-100	100-150	150-200	200-250	250-300	>300	Ne odgovora
■ Vlasnica/k bez hipoteke/stambenog kredita	50	76	14	5	2	2	1	4
■ Vlasnica/k s hipotekom/stambenim kreditom	6	3	1					
■ Stanujem u nekretnini koja nije u mojem vlasništvu bez plaćanja naknade	8	17	3	4	1			1
■ Unajmljujem (podstanar sam u stanu u tuđem vlasništvu)	3	5						
■ Stanujem u nekretnini koja nije u mojem vlasništvu, bez plaćanja naknade – ali nekretnina nema riješene imovinsko-pravne odnose	9	27	2	1		1		
■ Ostalo	1	1			3			2
■ Nema odgovora	2	4						3

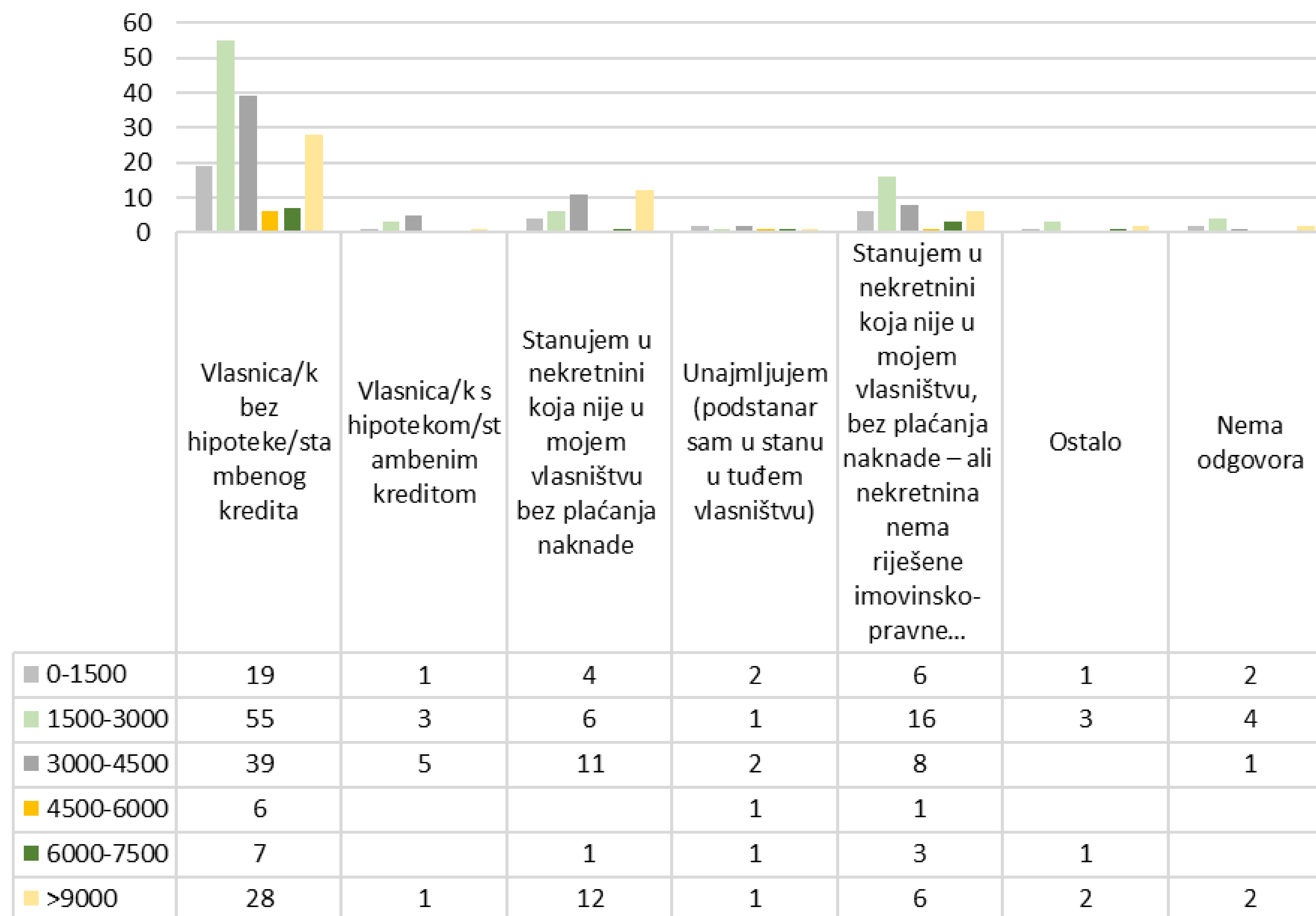
Analiza prihoda kućastava prema statusu stanovanja pruža uvid u financijske karakteristike kućanstava. Prikazani podaci daju pregled godišnjeg prihoda i njegovog raspodjelu među različitim skupinama vlasništva i stanovanja.

Najznačajniji dio analize otkriva da većina kućanstava s godišnjim prihodom između 1500 i 3000 EUR pripada vlasnicima nekretnina bez hipoteke ili stambenog kredita, što čini 36% od ukupnog broja takvih vlasnika. S druge strane, među onima koji iznajmljuju stan u tuđem vlasništvu, njih 40% ima godišnji prihod u istom rasponu.

Kada je riječ o skupini s najvišim prihodima (>9000 EUR godišnje), najveći postotak pripada vlasnicima nekretnina bez hipoteke ili stambenog kredita - 18%. Zanimljivo je primijetiti da je među onima koji stanuju u nekretnini koja nije u njihovom vlasništvu bez plaćanja naknade, ali nekretnina nema riješene imovinsko-pravne odnose, postotak onih s prihodom iznad 9000 EUR godišnje je također visok i iznosi 35%.

Ovi podaci ukazuju na kompleksnu vezu između financijskog statusa, vrste vlasništva i načina stanovanja, ističući važnost analize kako bi se bolje razumjele socioekonomske karakteristike određene populacije.

Godišnji prihod (EUR)

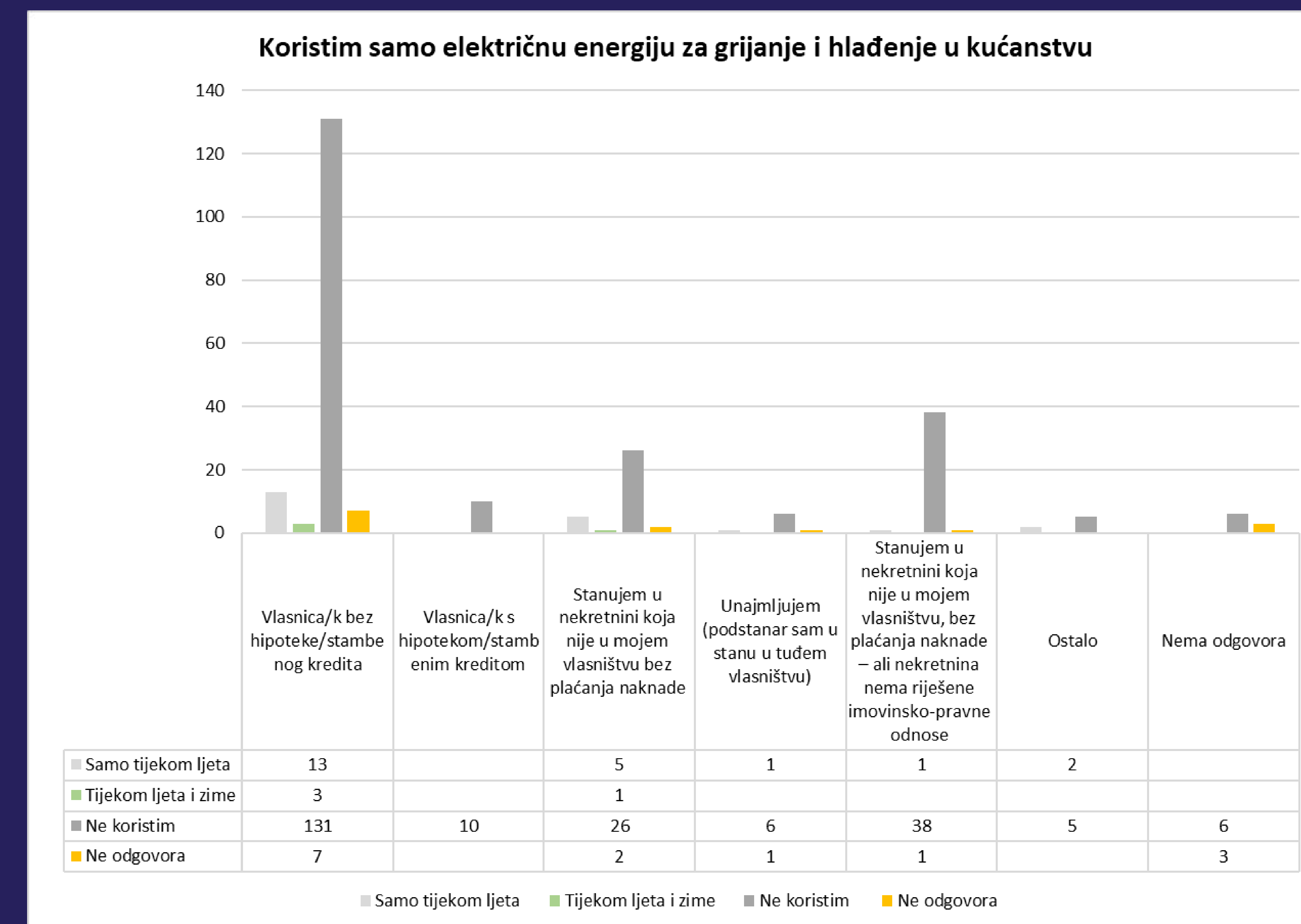
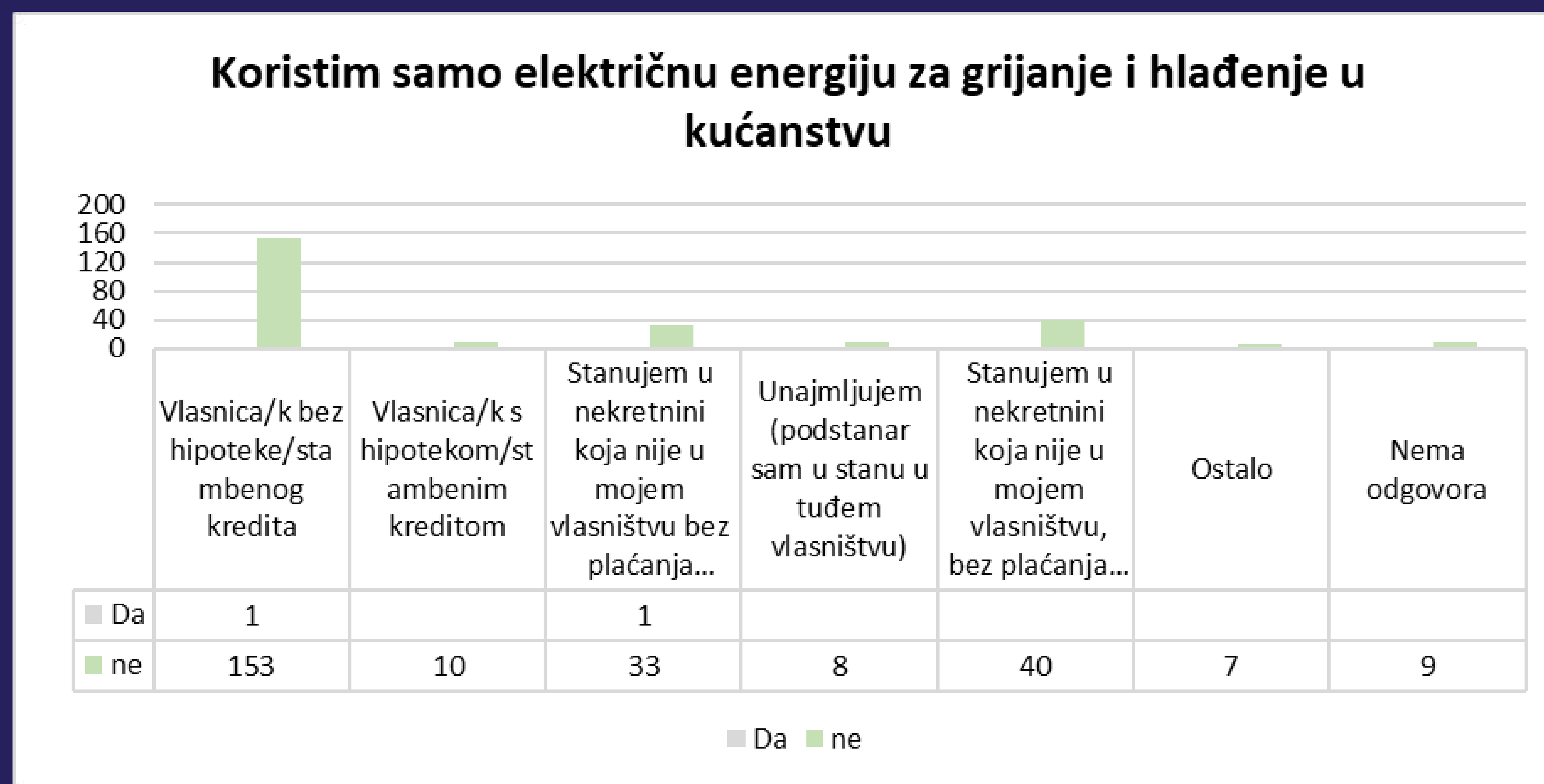


Analiza korištenja električne energije za grijanje i hlađenje prema statusu stanovanja. Analiza ovih podataka može pomoći u razumijevanju preferencija i praksi u korištenju električne energije u kućanstvima, te identificiranju potencijalnih trendova i područja za poboljšanje energetske efikasnosti.

Iz podataka se može zaključiti da većina domaćinstava, njih 212, ne koristi električnu energiju za grijanje ili hlađenje.

Iz podataka se također može zaključiti da postoji tendencija većeg korištenja električne energije kod osoba koje imaju hipoteku ili stambeni kredit (31), u usporedbi s onima koji nemaju takve financijske obveze (18).

Ostali podaci ukazuju na raznolike obrasce korištenja električne energije u ovisnosti o statusu vlasništva i životnih uvjeta.





ENPOR

Analiza podataka iz tablice pruža uvid u potrošnju električne energije prema statusu stanovanja.

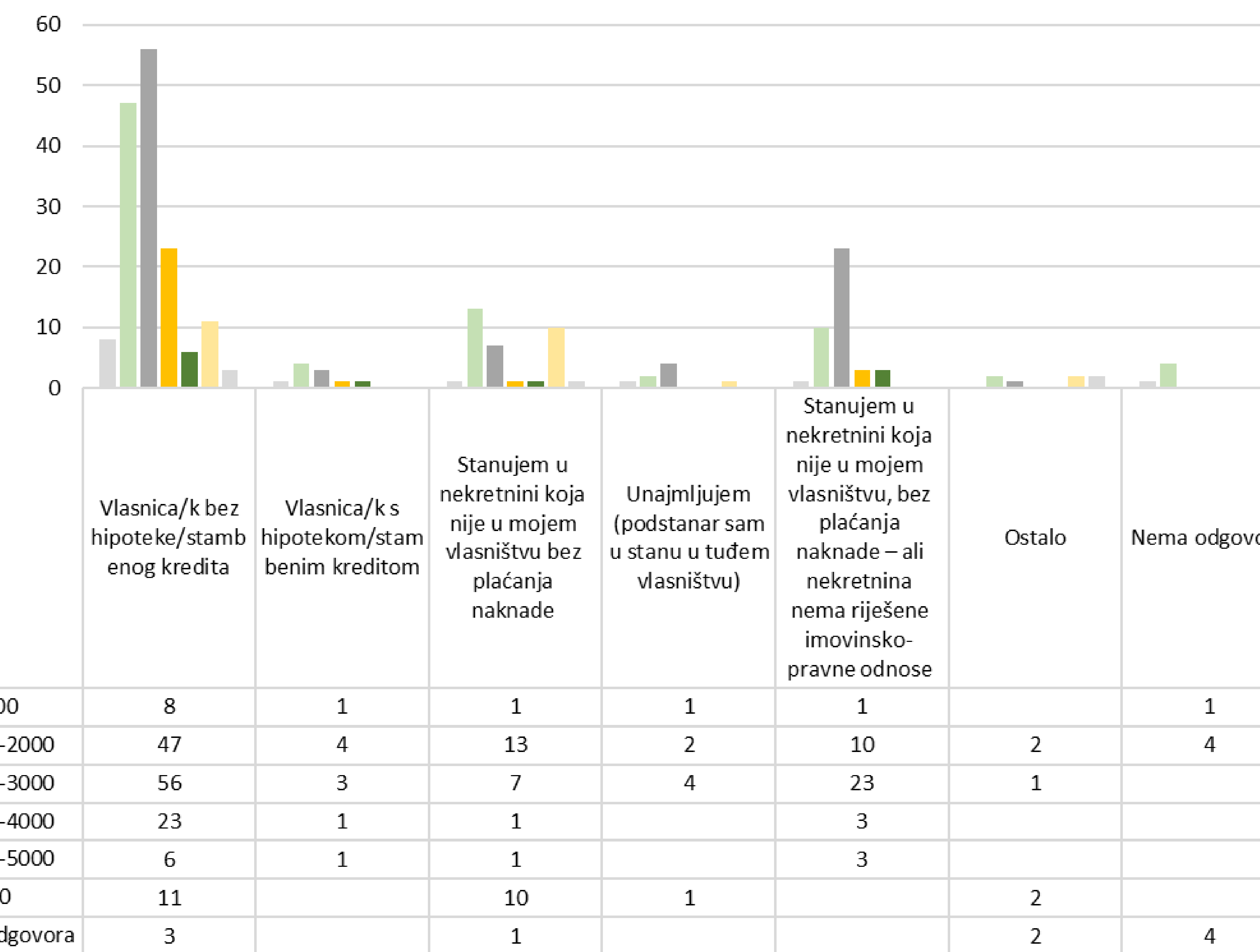
Primjetno je da većina vlasnika bez hipoteke ili stambenog kredita troši između 2000 i 3000 kWh godišnje. Iako podaci pokazuju da takva kućastva čine 1 ili 2 člana ukućana.

Što se tiče financijske situacije većina ispitanika (oko 45%) troši između 0 i 300 EUR godišnje na električnu energiju. Manji postotak ispitanika (oko 30%) troši između 300 i 600 EUR, dok je manji broj ispitanika koji troše između 600 i 900 EUR ili više od 900 EUR godišnje.

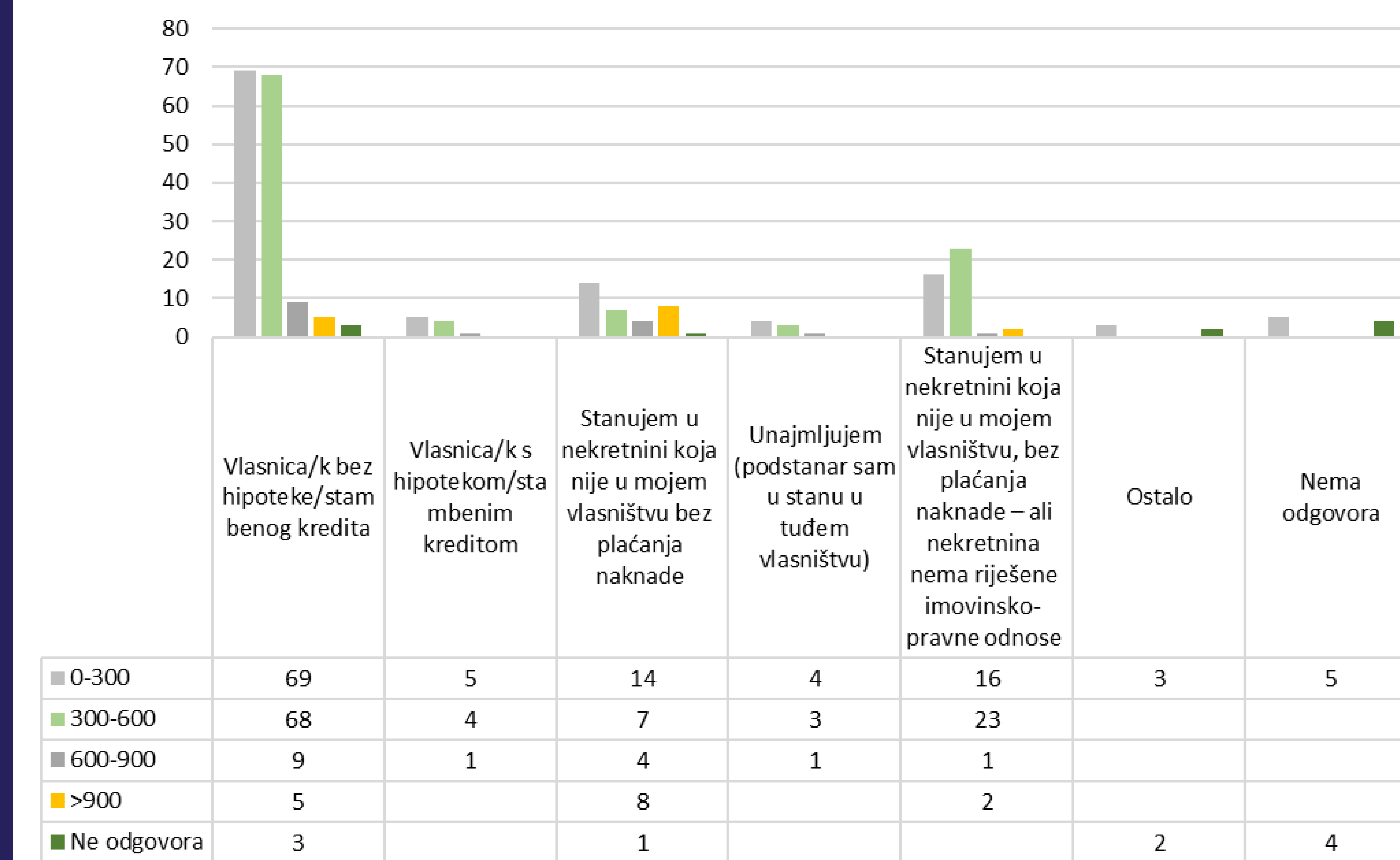
Iznenadujuće, veći broj podstanara troši manje na električnu energiju u usporedbi s vlasnicima nekretnina. To može biti posljedica manjih površina stanova koje podstanari obično iznajmljuju u usporedbi s kućama ili većim stanovima u vlasništvu.

Ovi analaza sugeriraju da postoji veza između troškova električne energije, statusa vlasništva nekretnina i načina stanovanja. Razumijevanje ovih veza može pomoći u razvoju strategija za uštedu energije i optimizaciju troškova za pojedince i kućanstva.

Godišnja potrošnja (kWh)



Godišnji trošak za električnu energiju* (EUR)



Ogrjevno drvo se čini dominantnim izborom za grijanje među vlasnicima nekretnina, bez obzira na status hipoteke ili stambenog kredita.

Korištenje loživog ulja je rijetko među vlasnicima, ali je zabilježeno kao opcija među korisnicima koji unajmljuju nekretninu.

Plin se koristi u manjoj mjeri, uglavnom u slučaju vlasnika s hipotekom ili stambenim kreditom te podstanara.

Peleti su prisutni u manjoj mjeri, uglavnom među korisnicima koji unajmljuju nekretninu ili u ostalim situacijama.

Centralno grijanje samo u slučaju podstanara i to u 3 kućanstva.

Kombinacije lož ulja, drva i prirodnog plina su zabilježeni u 2 kućanstva.

U globalu, zaključujemo da različiti faktori poput vlasničkog statusa, prisutnosti hipoteke, oblika korištenja nekretnina (vlasništvo ili najam) i dostupnosti određenih energenata utječu na izbor energenta za grijanje u različitim scenarijima.

Ovi podaci mogu biti korisni za donošenje odluka o energetskej učinkovitosti i optimizaciji potrošnje energenata u različitim vrstama nekretnina i životnih situacija.

Potrošnja energenta - grijanje



	Ogrjevno drvo (prostorni metri)	Loživo ulje (l)	Plin (kWh)	Peleti (kg)	Električna energija (kWh)	centralno grijanje (toplana)	Loživo ulje (L) i Drvo (m3)	Prirodni plin (kWh) i Drvo (m3)
■ Vlasnica/k bez hipoteke/stambenog kredita	137	2	10	1		2	1	1
■ Vlasnica/k s hipotekom/stambenim kreditom	10							0
■ Stanujem u nekretnini koja nije u mojem vlasništvu bez plaćanja naknade	32		2					0
■ Unajmljujem (podstanar sam u stanu u tuđem vlasništvu)	6		2					0
■ Stanujem u nekretnini koja nije u mojem vlasništvu, bez plaćanja naknade – ali nekretnina nema riješene imovinsko-pravne odnose	39			1				0
■ Ostalo	6					1		0



ENPOR

Analiza podataka iz tablice pruža uvid u potrošnju energije za grijanje koristeći ogrjevnim drvetom kao energent prema statusu stanovanja - pošto većina ispitanika koristi drvo kao ogrijevni energent.

Većina ljudi koristi između 6 i 15 prostornih metara ogrjevnog drva za grijanje.

Što se tiče financijske situacije većina sudionika troši između 400 i 800 EUR. Manji broj sudionika troši manje od 400 EUR, dok je još manji broj koji troši više od 800 EUR.

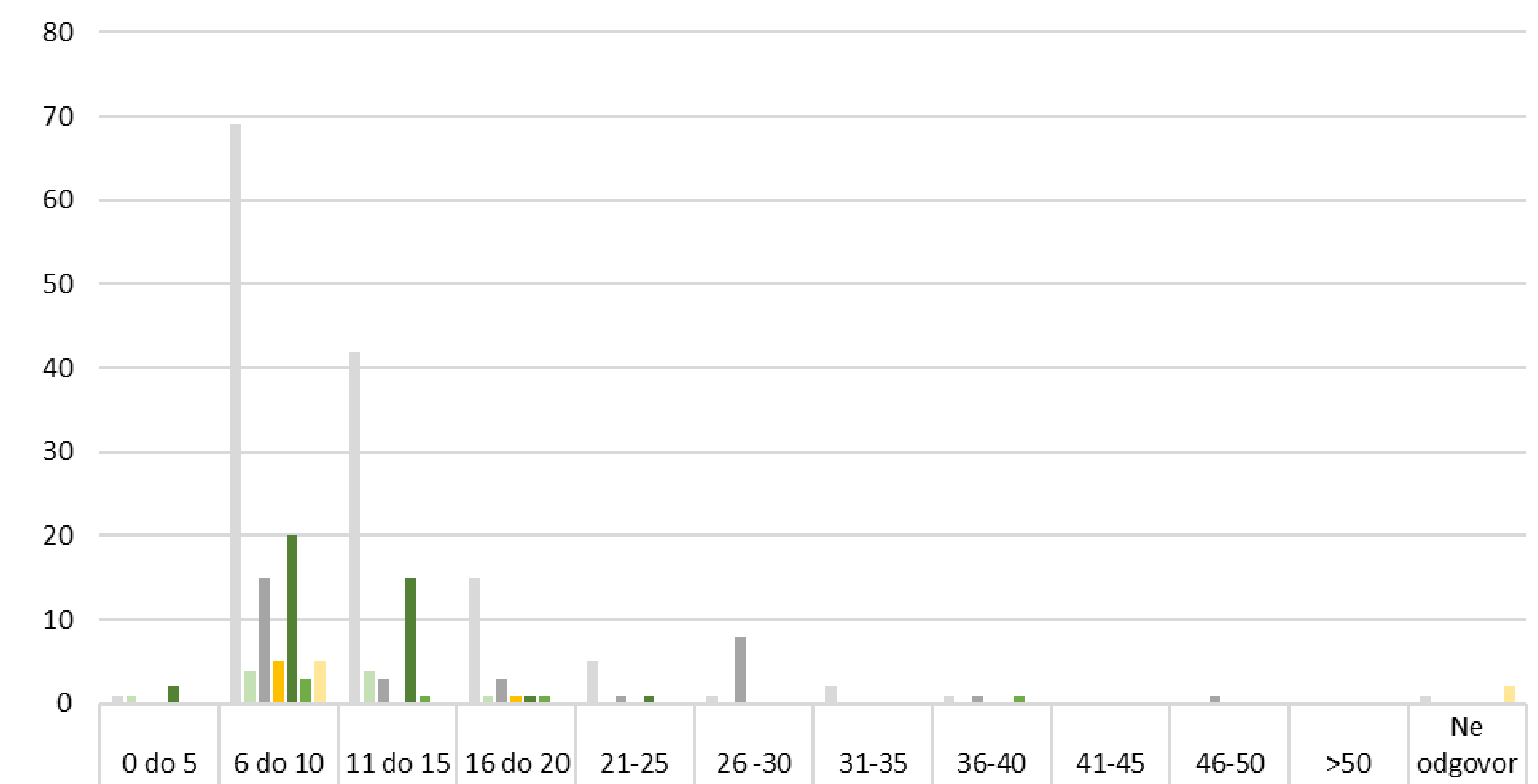
Većina sudionika ankete troše između 400 i 800 EUR su vlasnici/k bez hipoteke ili stambenog kredita. Postoji značajan broj sudionika s hipotekom ili stambenim kreditom u istom rasponu potrošnje. Manji broj sudionika su podstanari ili žive u nekretnini bez plaćanja naknade.

Podstanari čine značajan udio sudionika koji troše između 400 i 800 EUR. Postoji nekoliko sudionika koji troše manje od 400 EUR, a žive u nekretninama koje nisu u njihovom vlasništvu bez plaćanja naknade. Osobe koje troše više od 800 EUR uglavnom su vlasnici nekretnina s hipotekom ili stambenim kreditom.

Neki sudionici troše više od 800 EUR, ali žive u nekretninama bez riješenih imovinsko-pravnih odnosa.

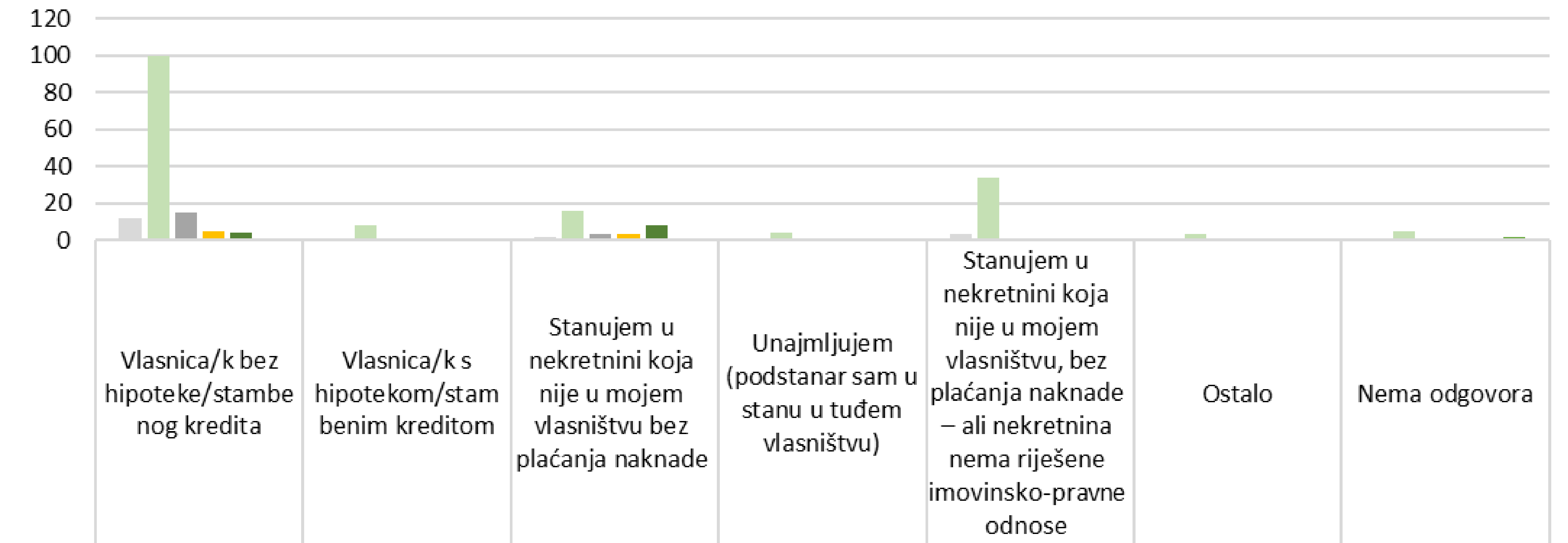
Ukupno gledano, vlasnički status nekretnine i životne situacije igraju važnu ulogu u potrošnji energije za grijanje koristeći ogrjevnim drvetom kao energentom.

Potrošnja energije - grijanje - Ogrjevno drvo (prostorni metri)



	0 do 5	6 do 10	11 do 15	16 do 20	21-25	26-30	31-35	36-40	41-45	46-50	>50	Ne odgovor a
Vlasnica/k bez hipoteke/stambenog kredita	1	69	42	15	5	1	2	1				1
Vlasnica/k s hipotekom/stambenim kreditom	1	4	4	1								
Stanujem u nekretnini koja nije u mojem vlasništvu bez plaćanja naknade		15	3	3	1	8		1		1		
Unajmljujem (podstanar sam u stanu u tuđem vlasništvu)		5		1								
Stanujem u nekretnini koja nije u mojem vlasništvu, bez plaćanja naknade – ali nekretnina nema riješene imovinsko-pravne odnose	2	20	15	1	1							
Ostalo		3	1	1				1				
Nema odgovora		5										2

Potrošnja energije - grijanje - Ogrjevno drvo (EUR)



	Vlasnica/k bez hipoteke/stambenog kredita	Vlasnica/k s hipotekom/stambenim kreditom	Stanujem u nekretnini koja nije u mojem vlasništvu bez plaćanja naknade	Unajmljujem (podstanar sam u stanu u tuđem vlasništvu)	Stanujem u nekretnini koja nije u mojem vlasništvu, bez plaćanja naknade – ali nekretnina nema riješene imovinsko-pravne odnose	Ostalo	Nema odgovora
0 do 400	12	1	2	1	3	1	
400 do 800	100	8	16	4	34	3	5
800 do 1200	15	1	3	1	1	1	
1200 do 1500	5		3		1		
>1500	4		8			1	
Ne odgovora	1						2

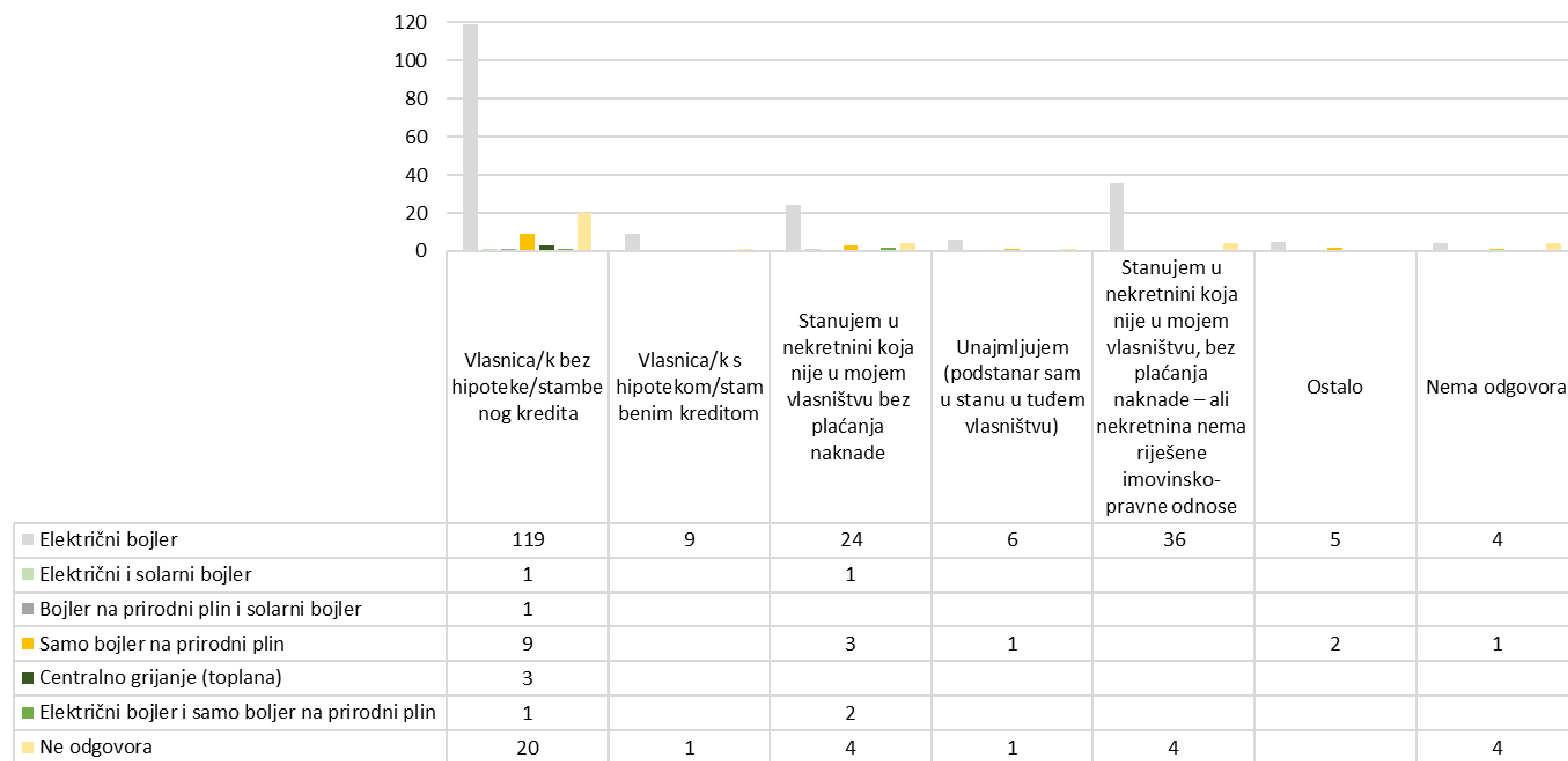
Analiza podataka o preferencijama za zagrijavanje sanitarne vode pruža značajne uvide u raznolikost izbora među različitim skupinama pojedinaca. Električni bojler se ističe kao najpopularniji izbor, zabilježivši visok broj od 184 odgovora, što čini 78% ukupnog broja odgovora u tablici. To upućuje na široku rasprostranjenost električnih bojlera među vlasnicima nekretnina bez hipoteke ili stambenog kredita te stanarima u nekretninama koje nisu u njihovom vlasništvu bez plaćanja naknade.

S druge strane, ostale opcije kao što su bojler na prirodni plin, solarni bojleri ili kombinacija solarnog i plinskog bojlera, bilježe manje značajne brojke, prikazujući manju popularnost ili dostupnost ovih sustava. Na primjer, bojler na prirodni plin, iako prisutan, zabilježio je samo 15 odgovora, što predstavlja tek 6% ukupnog broja.

Uvidi također pokazuju da postoji značajan broj sudionika koji nisu dali odgovor, što može otežati potpunu analizu. Primijećeno je da među vlasnicima nekretnina bez hipoteke ili stambenog kredita, čak 20 sudionika nije dalo odgovor.

Ovi podaci doprinose razumijevanju trendova i preferencija u odabiru sustava za zagrijavanje sanitarne vode, pružajući korisne smjernice za prilagodbu ponude i pristupa različitim skupinama korisnika na tržištu.

Za zagrijavanje sanitarne vode koristim



Analiza rasvjete pokazuje da većina vlasnika/ica žarulja preferira tradicionalne žarulje sa žarnom niti, pri čemu 82 vlasnika/ica bez hipoteke ili stambenog kredita koriste ovu vrstu rasvjete.

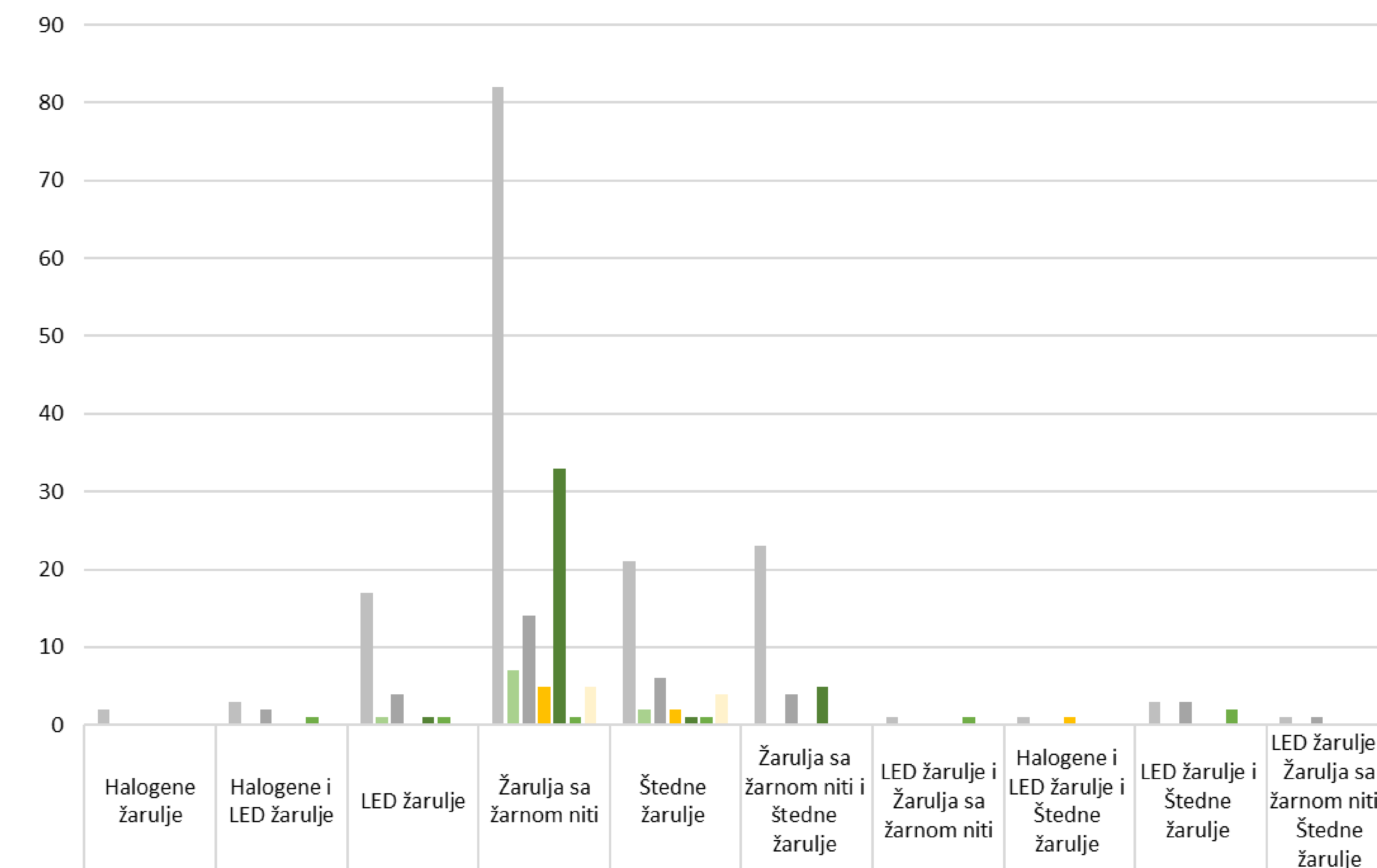
Međutim, primjetan je i trend korištenja LED žarulja, s 17 vlasnika/ica koji nemaju hipoteku ili stambeni kredit. Halogene žarulje su popularne među vlasnicima/ca s hipotekom ili stambenim kreditom, pri čemu 3 osobe koriste kombinaciju halogenih i LED žarulja.

Stanari u nekretninama koje nisu u njihovom vlasništvu preferiraju žarulje sa žarnom niti, dok su štedne žarulje popularne među vlasnicima/ca koji nemaju hipoteku ili stambeni kredit.

Kombinacija LED, žarulja sa žarnom niti i štednih žarulja je manje zastupljena, ali primijećena je kod 1 vlasnika/ice bez hipoteke ili stambenog kredita. S druge strane, kombinacija LED i halogenih žarulja ili LED, žarulja sa žarnom niti i štednih žarulja je rijetka.

Ove informacije pružaju uvid u raznolikost i preferencije u korištenju različitih vrsta rasvjete među vlasnicima/cama nekretnina, podstanarima i osobama koje nemaju riješene imovinsko-pravne odnose.

Koju vrsta rasvjete koristite



Vrsta rasvjete	Vlasnica/k bez hipoteke/stambenog kredita	Vlasnica/k s hipotekom/stambenim kreditom	Stanujem u nekretnini koja nije u mojem vlasništvu bez plaćanja naknade	Unajmljujem (podstanar sam u stanu u tuđem vlasništvu)	Stanujem u nekretnini koja nije u mojem vlasništvu, bez plaćanja naknade – ali nekretnina nema riješene imovinsko-pravne odnose	Ostalo	Nema odgovora
Halogene žarulje	2	0	0	0	0	0	0
Halogene i LED žarulje	3	1	2	0	0	1	0
LED žarulje	17	1	4	0	1	1	0
Žarulja sa žarnom niti	82	7	14	5	33	1	5
Štedne žarulje	21	2	6	2	1	1	4
Žarulja sa žarnom niti i štedne žarulje	23	0	4	0	5	0	0
LED žarulje i Žarulja sa žarnom niti	1	0	0	0	0	1	0
Halogene i LED žarulje i Štedne žarulje	1	0	0	1	0	0	0
LED žarulje i Štedne žarulje	3	0	3	0	0	2	0
Žarulja sa žarnom niti i Štedne žarulje	1	0	1	0	0	0	0

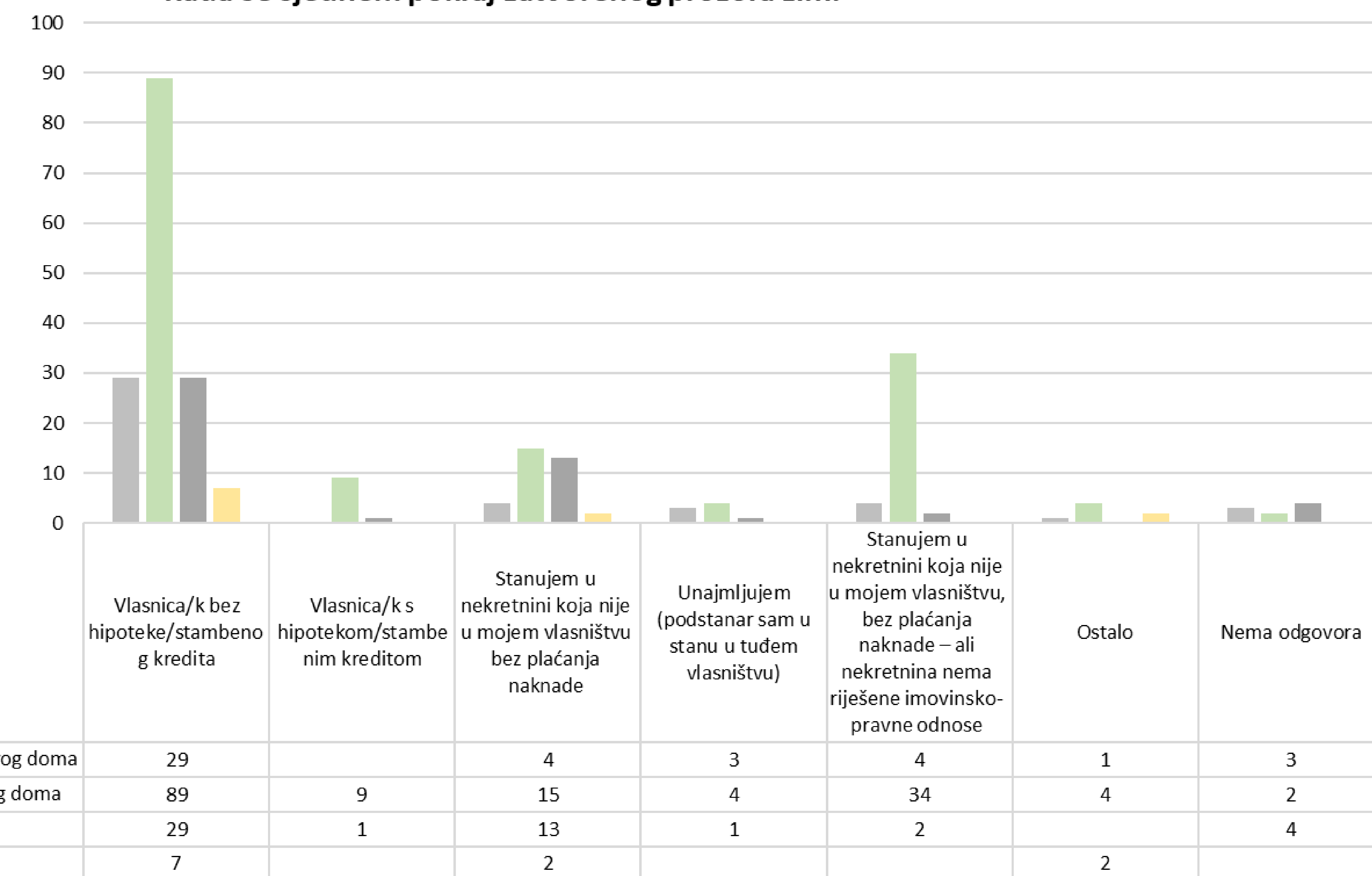
Analiza podataka o osjećaju topline u domu u odnosu na različite stanarske statusne kategorije otkriva značajne varijacije u percepciji toplinske udobnosti među ispitanicima.

Statistički podaci otkrivaju da postoji veća vjerojatnost da se vlasnici s hipotekom ili stambenim kreditom, kao i podstanari, osjećaju hladnije u svojim domovima u usporedbi s drugim dijelovima istih.

Konkretno, od 154 vlasnika s hipotekom ili stambenim kreditom, 29 osjeća znatno hladnije, dok ih 89 osjeća malo hladnije. S druge strane, od 10 vlasnika bez hipoteke ili stambenog kredita, samo 1 osoba osjeća značajnu hladnoću. Podstanari također često prijavljuju osjećaj hladnoće, bez obzira na to jesu li u stanu s vlasnikom bez naknade ili u nekretnini s nerešenim imovinsko-pravnim odnosima.

Ovi statistički podaci pružaju dublji uvid u dinamiku percepcije topline u domu i ukazuju na potrebu za dodatnim istraživanjem kako bi se identificirali uzroci i rješenja za ove varijacije među različitim skupinama stanara.

Kada se sjednem pokraj zatvorenog prozora zimi



PRIVATNI SEKTOR NAJMA

Energetsko siromaštvo i sektor privatnog najama: Studija slučaja Križevci

- **Dominantne kategorije podstanarstva:** Većina podstanara živi u nekretninama koje nisu u vlasništvu osobe u kućanstvu i ne plaćaju naknadu, uključujući i situacije gdje u istome stanu žive dvije odvojene obitelji.
- **Manje zastupljene kategorije podstanarstva:** Podstanari koji žive u nekretninama vlasnika pod hipotekom te oni koji su najmoprimci.
- **Velik broj nekretnina bez hipoteke ili kredita:** Vlasnici bez hipoteke ili stambenog kredita dominiraju u svim kategorijama veličine nekretnina.
- **Povezanost prihoda i vlasničkog statusa:** Većina podstanara i vlasnika s nižim prihodima pripada kategoriji vlasnika bez hipoteke ili kredita, dok je veći postotak vlasnika s visokim prihodima u kategoriji vlasnika s hipotekom ili kreditom.
- **Troškovi električne energije:** Podstanari često troše manje na električnu energiju u usporedbi s vlasnicima nekretnina, što može biti posljedica manjih površina stanova koje iznajmljuju.
- **Preferirani energenti za grijanje:** Ogrjevno drvo je dominantan izbor za grijanje među vlasnicima nekretnina, dok se plin češće koristi među podstanarima i vlasnicima s hipotekom ili stambenim kreditom.
- **Preferencije za zagrijavanje sanitarne vode:** Električni bojleri su najpopularniji izbor, posebno među vlasnicima bez hipoteke ili kredita, dok su ostale opcije poput plinskih bojlera manje zastupljene.
- **Rasvjeta:** Žarulje sa žarnom niti su preferirane među vlasnicima nekretnina, dok podstanari često preferiraju štedne žarulje ili LED žarulje.
- **Percepcija topline u domu:** Podstanari i vlasnici s hipotekom ili kreditom često prijavljuju osjećaj hladnoće u svojim domovima, dok su vlasnici bez hipoteke ili kredita manje skloni tom osjećaju.

PREPORUKE

Preporuke za rješavanje energetske siromaštva u sektoru privatnog najma:

- 1. Socijalni aspekt:** Osiguravanje vaučera ili povećanje postojećih za najranjivije skupine za troškove energenata koji se najviše koriste za grijanje, kao što je ogrjevno drvo. Ovo bi omogućilo pristupačnije grijanje za one koji su najugroženiji energetske siromaštvom.
- 2. Energetska učinkovitost:** Potrebno je energetski obnoviti postojeće nekretnine kako bi se smanjili troškovi i potrošnja energenata. To može uključivati poboljšanja poput zamjene stolarije, izolacije fasade kuće te nadogradnje sustava grijanja na energetski učinkovitije opcije poput fotonaponskih panela ili dizalica topline. Lokalna samouprava može osigurati dodatne subvencije ili sufinanciranje troškova kako bi potaknula vlasnike nekretnina da ulažu u njihovu energetske obnovu. Kriteriji za dobivanje subvencija mogu se odrediti na temelju godišnjih prihoda vlasnika, socijalnog statusa ili energetske razreda nekretnine.
- 3. Pravna podrška:** Mnoga kućanstva imaju neriješene imovinsko-pravne odnose što im može otežati pristup energetske obnovi njihovih nekretnina. Preporuka je pružiti besplatno pravno savjetovanje kako bi se riješili ti odnosi i omogućio pristup energetske učinkovitijoj obnovi nekretnina.

Ove preporuke kombiniraju socijalni, ekološki i ekonomski pristup kako bi se adresiralo energetske siromaštvo u sektoru privatnog najma, pružajući podršku najranjivijim skupinama i potičući investicije u energetske obnovu nekretnina.

